

Forslag til understøttelse af klimatilpasningsopgaver på Sjælland og øer

7. december 2018

Her er et forslag til, hvordan videndeling, koordinering og understøttelse af klimatilpasningsopgaver kan organiseres på tværs af kommuner og forsyninger på Sjælland og omliggende øer.

Baggrund

Gate 21 fik efter en workshop i maj 2018 med centrale aktører til opgave at

- undersøge interesser og behov for at understøtte kommuner og forsyninger med deres klimatilpasningsopgaver, og
- komme med et konkret forslag til, hvordan disse opgaver understøttes bedst muligt på tværs af hele Sjælland og øer.

Gate 21 har herefter gennemført en spørgeskemaundersøgelse og møder med de fleste kommuner og forsyninger i region Sjælland og region Hovedstaden. Undersøgelsen og dens resultater er beskrevet i notatet "Klimatilpasningsopgaver på Sjælland og øer – kommuners og forsyningers ønsker om og behov for videndeling og støtte". Der er desuden udarbejdet et notat "Klimatilpasning – aktører".

Gate 21 har desuden haft møder med regionerne, Vand i Byer, KLIKOVAND og CALL, og arbejdet har været fulgt af en lille følgegruppe med repræsentanter fra Gladsaxe Kommune, Hofor, Novafos og CALL.

Resultatet af møder og spørgeskemaundersøgelse er, at de fleste kommuner og forsyninger er interesseret i, at der kommer et sted, hvor man kan få kompetenceudvikling, videndeling, sparring og proceshjælp, og de er også rede til at betale et lille kontingent for det. Kommuner og forsyninger har givet en række input til, hvordan en fremtidig indsats bedst kan organiseres.

De, der benytter eller på anden måde har kendskab til KLIKOVAND, peger på, at KLIKOVAND eller noget tilsvarende vil imødekomme deres behov. Det skal i den forbindelse nævnes, at Region Hovedstadens finansiering af KLIKOVANDs Task Force ophører til sommer 2019.

Forslag

Der tegner sig på baggrund af spørgeskemaer og møder en model for en fremtidig organisering af videndeling, koordinering og understøttelse af klimatilpasningsopgaver. Denne model vurderer Gate 21, at et flertal af kommunerne og forsyningerne kan se sig selv i.

Modellen består af tre trin:

Trin 1 er en udvikling og udbredelse af det nuværende KLIKOVAND og KLIKOVAND Task Force til et partnerskab, der dækker hele Sjælland og øer.

Trin 2 er et stadigt tættere samarbejde med andre aktører på Sjælland.

Trin 3 er fusionering af nogle af aktørerne og landsdækkende organisering.

I det følgende beskrives modellen:

Den nye model – trin 1

Der etableres et partnerskab, der dækker hele Sjælland og omliggende øer (inkl. Bornholm). Partnerskabet kaldes i det følgende for **KLIKOVAND Sjælland**.

KLIKOVAND Sjælland bygger videre på det arbejde, der foregår i KLIKOVAND og KLIKOVANDs task force, tilføjer nye elementer og koordinerer indsatsen med andre aktører på området.

Følgende principper foreslås at gælde for det nye **KLIKOVAND Sjælland**:

- A. Alle kommuner, forsyninger og regioner på Sjælland og øer tilbydes at være med
- B. Desuden tilbydes rådgivere og andre virksomheder samt organisationer at deltage
- C. Det skal være en enkelt og robust organisering uden nye sekretariater
- D. Der skal arbejdes på at etablere én indgang, selv om der er flere aktører
- E. Der skal være et tæt samarbejde med andre aktører (Vand i Byer, CALL, Gate 21 m.fl.)
- F. Der skal være en billig basismodel, som flest mulig kan se sig selv i og vil betale for, og mulighed for tilkøb.

KLIKOVAND Sjællands basismodel skal løfte de opgaver, som kommuner og forsyninger efterspørger, dvs. kompetenceudvikling, viden, sparring, netværk og bistand til at komme i gang med projekter:

1. 2 - 3 årlige temadage
2. En årlig studietur
3. Korte kurser efter behov, f.eks. ved ny lovgivning
4. Mulighed for sparring hos erfarne delprojektledere i forbindelse med konkrete opgaver
5. En hjemmeside med let adgang til relevant information
6. Et internetbaseret forum for udveksling af spørgsmål/svar, gode tips osv.
7. Let adgang til relevante aktører ("én indgang")
8. Sikkerhedsnet for og koordinering af faglige netværk
9. Årlig koordinering af kursustilbud og andre aktiviteter med andre regionale og landsdækkende aktører
10. Klippekort på f.eks. 15-25 timer, der kan bruges til besøg med sparring, til proceshjælp og til projektudvikling

Der skal være mulighed for at tilkøbe hjælp til

11. processen med at gennemføre et konkret klimatilpasningsprojekt, f.eks. lave et forprojekt
12. at udvikle projekter og ansøge om støtte fra nationale eller internationale organer.

Det nuværende KLIKOVANDs opgaver svarer til nr. 1 – 5, mens KLIKOVAND Task Forces opgaver i nogen grad svarer til nr. 10 og 11.

Den nye model – trin 2

Det foreslås, at **KLIKOVAND Sjælland**, når det er dannet, indgår i et stadig tættere samarbejde med andre tværgående aktører indenfor klimatilpasning. I dette samarbejde indgår

- Fælles kurser og kursusplanlægning
- Fælles hjemmeside
- Fælles sekretariat

Med dette trin vil det blive nemmere for kommuner, forsyninger og andre at få adgang til de rigtige personer og den rigtige viden (én indgang). Det vil også sikre en bedre koordinering af aktiviteter, herunder kurser og projektudvikling.

Den nye model – trin 3

Et perspektiv kunne være, at [KLIKOVAND Sjælland](#) indenfor få år fusionerer med Vand i Byer og CALL, og at der på sigt kommer en landsdækkende organisation (men med regionalt kontor/rejsehold).

Det er imidlertid for tidligt at lægge sig fast på sådanne udviklingsperspektiver. I første omgang gælder det om at etablere et [KLIKOVAND Sjælland](#), der kan videreføre det nuværende KLIKOVAND i en ny form og udbrede tilbuddet til hele Sjælland og omliggende øer.

Økonomi

En basismodel som beskrevet ovenfor vurderes at koste fra ca. 2,5 mio.kr. om året. Det svarer i runde tal til ca. 1 kr. pr indbygger.

Gate 21 har i udviklingen af basismodellen lagt vægt på, at den bør koste medlemmerne et beløb i samme størrelsesorden som det nuværende kontingent til KLIKOVAND. Det er vurderingen, at kommuners og forsyningers villighed til at betale er i den størrelsesorden.

Gate 21 har ikke udarbejdet forslag til, hvordan betalingen (kontingentet) skal fordeles, eller hvilke kriterier, der skal anvendes. I det videre arbejde skal der ses på, hvordan betalingen skal være for hhv. forsyninger og kommuner, og om hvordan der skal differentieres i forhold til kommunistørrelse eller andre kriterier.

Et budget for basismodellen kan se sådan ud:

Økonomi, basismodel	
Fire delprojektledere á 250 timer/år á 420 kr./t (ingen overhead)	420.000
Projektledelse, koordinering og styring, ca. 500 timer, inkl. 44% overhead	300.000
Hjemmeside og forum på denne (inkl. medarbejder til at passe hjemmesiden og lægge information op)	400.000
Udgifter til afvikling af temadage og kurser (oplægsholdere, forplejning, lokale, udarbejdelse af indbydelser m.m.)	250.000
Transportomkostninger	60.000
Klippekort med timer (task force medarbejdere og PL), svarer til 1-1,5 medarbejder inkl. 44 % overhead	900.000
Økonomimedarbejder, opkrævninger, regnskab	70.000
Diverse	100.000
I alt	2.500.000

Til sammenligning koster den nuværende KLIKOVAND for 22 kommuner og 9 forsyninger, og uden task force, ca. 1,4 mio.kr. årligt. Da det nye [KLIKOVAND Sjælland](#) også skal tilbydes til kommuner og forsyninger i region Sjælland, vil der være tale om nogenlunde samme relative økonomi for KLIKOVAND som for [KLIKOVAND Sjælland](#).

I forhold til det nuværende budget for KLIKOVAND er der færre udgifter til aktiviteter og konsulentbistand. Til gengæld er der flere timer til delprojektlederne og mange timer til task force medarbejdere.

For at kunne finansiere begge nuværende task force medarbejdere fuldt ud vil det kræve, at nogle af kommunerne og forsyningerne benytter sig af muligheden for tilkøb. Det er forventningen, at dette vil ske i tilstrækkeligt omfang.

En ønskværdig størrelse for et fremtidigt [KLIKOVAND Sjælland](#), hvor hovedparten af de 46 kommuner og forsyningerne er med, vurderes af Gate 21 at være en projektleder, tre task force medarbejdere, 5-6 delprojektledere, en kommunikatør, administration og aktiviteter. Dette vil koste ca. 4,5 mio.kr., og det vil dermed være nødvendigt med ca. 2 mio.kr i andre indtægter end medlemsbidrag. Man må derfor starte med basismodellen, til der eventuelt bliver økonomisk grundlag for den større udgave.

Hovedparten af finansieringen skal komme fra partner- og medlemsbidrag. Det foreslås, at [KLIKOVAND Sjælland](#) får følgende partnere og medlemmer:

- Partnere: Kommuner, spildevandsforsyninger og regioner på Sjælland og øer
- Medlemmer (uden stemmeret): Virksomheder, organisationer og videns institutioner med interesse for [KLIKOVAND Sjællands](#) arbejde.

Det er Gate 21s vurdering, at det vil være muligt at få flere virksomheder (primært rådgivere) til at melde sig som en form for sponsormedlemmer uden stemmeret, fordi de kan se, at der dermed kan komme mere fart i opgaverne, og at der er gode muligheder for at få kontakt til potentielle kunder på temadage, studieture og kurser. Dette vil forbedre økonomien i basismodellen.

Derudover vil der komme indtægter fra tilkøbsydelse, ligesom der på sigt kan komme indtægter fra projekter, der gennemføres i samarbejde med kommuner og forsyninger, og hvor der opnås ekstern medfinansiering fra nationale eller EU-fonde.

Det kan i en overgangsperiode være nødvendigt med anden finansiering ud over partner- og medlemsbidrag, så der er tilstrækkeligt med penge til løn og aktiviteter frem til, at der er opbygget en tilstrækkelig stor medlemsskare og begyndt at komme indtægter for tilkøbsydelse og evt. fra projektfinansiering. Det bør derfor undersøges, hvilke muligheder der er for starthjælp.

De næste skridt

Hvis der er opbakning til at søge at etablere et [KLIKOVAND Sjælland](#) partnerskab som beskrevet ovenfor, er der brug for at få defineret behov og indsats mere konkret, få en strategi for det første års indsats og få et kommissorium for partnerskabet. Desuden skal der fastlægges et budget og en finansiering, herunder kontingentsatser.

Det foreslås derfor, at der på workshopen den 13. december nedsættes en arbejdsgruppe, der kan forestå udarbejdelse af opgaver, strategi, kommissorium og økonomisk grundlag for partnerskabet [KLIKOVAND Sjælland](#). Desuden en følgegruppe af direktører/chefer.

Arbejdsgruppen henter inspiration fra Gate 21s undersøgelse og fra andre relevante aktører som f.eks. Miljøstyrelsen, DANVA og Region Midtjylland. Arbejdsgruppen udarbejder herefter et forslag til kommissorium, strategi og økonomisk grundlag og udsender det til følgegruppen og derefter til deltagerne i workshopen til kommentering medio februar 2019.

Herefter færdiggør arbejdsgruppen i løbet af marts forslag til kommissorium, strategi og økonomisk grundlag, samt forslag til kontingent. Kommuner, forsyninger og regioner orienteres om disse forslag.

For at sikre kontinuiteten og fastholde medarbejderne bør der sigtes mod en glidende omdannelse fra KLIKOVAND og Task Force til det nye [KLIKOVAND Sjælland](#). Det betyder, at de nuværende medlemmer (kommuner og forsyninger) af KLIKOVAND fortsætter som partnere i [KLIKOVAND Sjælland](#), og at KLIKOVANDs aktiver og passiver overdrages til [KLIKOVAND Sjælland](#), så snart denne er dannet. Det betyder desuden, at de to task force medarbejdere, der i dag er finansieret af Region Hovedstaden, så vidt muligt overføres til [KLIKOVAND Sjælland](#), når denne finansiering ophører.

Når der er grundlag i form af forslag til kommissorium m.v., foreslås det derfor, at KLIKOVANDs forretningsudvalg beslutter, at KLIKOVAND indgår i det nye partnerskab, så medlemmer og økonomi overdrages til denne, når [KLIKOVAND Sjælland](#) er dannet.

Politikerne orienteres dels på politikerseminaret den 31. januar, dels på møder i KKR Hovedstaden og KKR Sjælland sidst i april 2019.

Der afholdes stiftende partnermøde for ledende medarbejdere i kommuner, forsyninger og regioner på Sjælland og øer, så vidt muligt i tilknytning til T17 og T29 møder, i maj 2019. Her vedtages kommissorium, kontingent og strategi og partnerskabet. Der vælges en bestyrelse.

Bestyrelsen konstituerer sig og indgår aftaler om økonomi, sekretariatsbetjening og placering af medarbejdere inden udgangen af juni 2019. Herefter går formidling og medlemshvervning i gang med henblik på at opnå en tilstrækkelig stor medlemsskare i løbet af efteråret 2019.

Flemming Jørgensen,
Gate 21